

คู่แข่ง

ไม่มีความสามารถนวัตกรรมแล้ว จริงหรือ?

จับ

ต่อ อากาบิชิแล้ว

พ.อ.ธรรพ์ เลิศในสัตย์

คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

orbusiness@hotmail.com

ถึง แม้ตลาดจะเต็มไปด้วยสินค้ามีการแข่งขันที่รุนแรง ในยุคที่เรียกว่า Red ocean แต่สินค้าที่ยังมีความจำเป็นสำหรับสังคม ก็ยังคงต้องมีอีกต่อไป และเทคโนโลยี (Seeds) ส่วนใหญ่ของบริษัทญี่ปุ่นนั้น ไม่คิดค้น และมีอยู่ในมือแล้ว เพียงแต่ว่า ถ้าภาคอุตสาหกรรมโดยรวม เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สร้างเอาซูมทรัพย์เหล่านั้น มาเป็นสินค้า เศรษฐกิจญี่ปุ่น ก็ยังสามารถฟื้นตัวได้ไม่ยากนัก

ในสังคมที่มีความซับซ้อน ทั้งผู้สูงอายุก็มีมาก การเสียชีวิตจากอุบัติเหตุหรือไม่คาดฝัน ก็จะมีขึ้นเป็นเงาตามตัว สินค้าที่ป้องกันการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุ จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับสังคมลงมามากมายอย่างบางตัวอย่าง

1. **อุปกรณ์ที่ไม่ทำให้เหยียบเบรคผิดเป็นเหยียบคันเร่งรถยนต์** จากสถิติในญี่ปุ่น ในปี 2015 ถึงแม้ว่าจำนวนครั้งของอุบัติเหตุการจราจรจะลดลงเหลือ 5.3 แสนครั้ง แต่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตรงกันข้ามคือ การเหยียบเบรคกับคันเร่งผิด ในปี 2015

เกิดขึ้นกว่า 5,800 ครั้ง เป็น 1.5 เท่าของปีก่อน และสูงสุดในรอบ 10 ปี มีผู้เสียชีวิต 60 ราย ยิ่งผู้สูงอายุมากขึ้นเท่าไร ผู้เสียชีวิตก็จะเพิ่มขึ้นตามมา เพราะอุบัติเหตุแบบนี้มักเกิดขึ้นจากผู้ขับรถที่เป็นผู้สูงอายุ ในญี่ปุ่นเอง มีเทคโนโลยีการขับรถยนต์อัตโนมัติ (ไม่ต้องมีคนขับ) แต่ก็มีเทคโนโลยีที่สามารถกำจัดการเหยียบเบรคผิดได้อยู่แล้ว หลักการนี้ก็คือ “one pedal” นั้นมาจากแนวคิดที่ว่า “การเคลื่อนไปกับการหยุดนั้น เป็นงานที่ตรงกันข้าม แต่ คันเร่ง กับ เบรค ต้องเหยียบเหมือนกันนั้น เป็นเรื่องที่เกิดตั้งแต่แรกแล้ว) แนวคิดใหม่ของ Naruse ก็คือ ถ้าเหยียบแป้น (pedal) รถก็จะหยุด ถ้าบิดไปด้านขวา รถก็จะเคลื่อนที่ จึงไม่มีทางที่จะเหยียบผิดแป้น ในทางกฎหมายนั้น การมีแป้นเหยียบแบบนี้ ไม่มีปัญหาอะไร เทคโนโลยีก็คิดค้นไว้เรียบร้อยแล้ว จะไปติดตั้งเพิ่มเติมกับรถยนต์ธรรมดาทำไม่ได้ไม่ยาก บริษัทนี้ ได้จดสิทธิบัตรไว้แล้วในต่างประเทศ 8 ประเทศ จากการสำรวจความเป็นของประชาชนก็ได้รับความสนใจว่า เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับสังคม

ถึงร้อยละ 87 อย่างไรก็ตาม บริษัทคิดค้นมาได้ตั้งแต่ปี 1994 แต่ขายได้เพียง 400 ตัวเท่านั้น เพราะจำเป็นต้องมีความร่วมมือจากบริษัททรอยนต์ และอุซอสมรด์ ปัจจุบัน จากการเป็นสังคมผู้สูงวัย อุปกรณ์เช่นนี้ ก็เริ่มที่จะได้รับความสนใจมากขึ้น จนถึงกับเติบโตเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ได้

2. เทคโนโลยีที่ทำให้ไม่สามารถ “เมาแล้วขับ” ได้ในทุกๆ สังคม โดยเฉพาะสังคมไทย อุบัติเหตุผู้เสียชีวิต (ทั้งผู้ก่อเหตุ และผู้เสียหาย) จาก “เมาแล้วขับ” เกิดขึ้นทุกๆ วัน เทคโนโลยีที่ทำให้ไม่สามารถ “เมาแล้วขับ” ได้นั้น ได้รับการยอมรับ ถึงร้อยละ 85 เลยทีเดียว ศาสตราจารย์มิทซูบายาชิ ได้พัฒนา “เทคโนโลยีตรวจสอบจับแอลกอฮอล์ที่มาจากผิวหนังของมือ” ได้ ที่ผ่านมา การป้องกันดื่มแล้วขับนั้น มีระบบที่เป็นการติดตั้งกลไกการตรวจจับแอลกอฮอล์ไว้ในรถ ถ้าไม่มีการตรวจสอบลมหายใจ เครื่องยนต์จะสตาร์ทไม่ติด แต่วิธีการดังกล่าวนี้ มีช่องโหว่ที่ว่าเอาคนที่ไม่มีเมเหล้า มาทำแทนได้ แต่เทคโนโลยีของศาสตราจารย์มิทซูบายาชิ นั้น ก็คือการติดตั้งเซ็นเซอร์ที่เชื่อมต่อกับเครื่องยนต์ไว้ที่พวงมาลัย ดังนั้น คนที่เมา จึงไม่สามารถที่จะขับรถได้ จากเทคโนโลยีนี้ “ถ้ามีแอลกอฮอล์ออกมาจากมือ ก็จะมีแสงสีเขียวเกิดขึ้นที่ผิวของพวงมาลัย จากนั้น ก็คือทำอย่างไรจะเชื่อมโยงถึงเครื่องยนต์นั้น ก็ปล่อยให้มันเป็นหน้าที่ของบริษัทผลิตรถยนต์ การที่จะพัฒนาเป็นธุรกิจ ก็คงเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้ไม่ช้านัก

3. รถจักรยานที่ไม่มีวันล้ม ในปี 2009 ได้มีการปรับปรุงกฎหมายว่า รถจักรยานนั้นสามารถให้เด็กนั่งด้วยได้ไม่เกิน 2 คน จึงทำให้เกิดอุบัติเหตุรถจักรยานล้ม ทำให้เด็กต้องเสียชีวิตมากขึ้นเรื่อยๆ จึงได้มีการประดิษฐ์รถจักรยานที่ไม่มีวันล้ม

4. เครื่องบินที่ไม่ตก พังดูแล้วเหมือนเป็นเรื่องในฝัน แต่มีโอกาสเกิดขึ้นจริง ศาสตราจารย์ซุซูกิ แห่งมหาวิทยาลัยโตเกียว ได้ใช้ AI (ปัญญาประดิษฐ์) สำหรับการค้นหาวិธีการแก้ไขได้ทันที เมื่อเกิดปัญหาขึ้นในระหว่างเครื่องบินกำลังบิน ซึ่งเป็นเทคนิคที่ช่วยทำให้การขึ้นหรือลงของเครื่องบินมีความปลอดภัย ในปัจจุบันเมื่อเกิดปัญหาขึ้น นักบินก็จะลองผิดลองถูกเพื่อหาทางแก้ไข ถ้าเป็นนักบินที่มีประสบการณ์น้อย ยิ่งจะต้องใช้เวลาอย่างมากในการหลีกเลี่ยงหรือแก้ไขปัญหา จึงทำให้เกิดโศกนาฏกรรมที่ยิ่งใหญ่ แต่ถ้าหากว่าใช้ AI ก็จะสามารถใช้ AI เพื่อให้ใช้เวลาให้น้อยที่สุด สามารถป้องกันการตกของเครื่องบินได้

5. บ้านที่ไม่ไหม้ไฟ นั่นคือการใช้วัสดุที่ไม่ไหม้ไฟในการสร้างบ้าน คือ วัสดุที่เรียกว่า “Self Nen” ซึ่งเป็นสารผสมทางเคมี ประกอบด้วย Boric acid กับ Borax เป็นน้ำยาเคลือบวัสดุก่อสร้าง ทำให้ทนไฟได้มากขึ้น ซึ่งตามมาตรฐานของกระทรวงพาณิชย์พัฒนาแล้วนั้น ถึงแม้เกิดเพลิงไหม้ ถ้าไม่ไหม้ใน 20 นาที ถือว่าได้มาตรฐานการทนไฟที่สูง และ Self Nen นี้ ได้ผ่านการทดลองแล้วว่า ถึงแม้ไฟไหม้สองชั่วโมงก็ไม่ไหม้ไฟ และยังไม่มีก่อให้เกิดสารพิษ

6. เครื่องแปลสมรรถนะสูง ถ้าหากว่าอุปกรณ์เช่นนี้ได้รับการพัฒนาแล้ว ผลผลิตภาพของบริษัทญี่ปุ่นก็จะสูงขึ้นอย่างมากแน่นอน จากการสำรวจพบว่า มีความต้องการถึงร้อยละ 86 เพราะว่าในปัจจุบัน ญี่ปุ่น เป็นประเทศที่มีผลผลิตภาพของผู้ใช้แรงงานหนึ่งคนเป็นอันดับที่ 21 ใน 34 ประเทศ และเป็นอันดับสุดท้ายของประเทศที่พัฒนาแล้ว 7 ประเทศ เป็นที่รู้กันว่า คนญี่ปุ่นมีปมด้อยด้านภาษาอังกฤษ จึงต้องการหุ่นยนต์แปลภาษา “C-3PO” ในสตาร์วอร์ส ปัจจุบัน องค์กรวิจัยเทคโนโลยีสารสนเทศ (NICT) ได้พัฒนา Application แปลเสียงหลากหลายภาษา สามารถแปลได้ถึง 29 ภาษา ถ้าหากว่าพูดได้มือถือ ก็จะปรากฏตัวอักษรที่แปลแล้ว หรืออ่านออกเสียงให้ฟัง ในจำนวน 29 ภาษานั้น จะมี 10 ภาษาที่มีความถี่ในการใช้มาก เช่น ภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส จีน ประมาณ 10 ภาษาที่มีความละเอียดที่สูง เช่น ภาษาอังกฤษ เทียบเท่า TOEIC 600 เลยทีเดียว นั่นคือ สามารถรับฟังสำเนียงต่างๆ ได้อย่างดีอีกด้วย

7. ระบบชาร์จไฟไร้สาย ได้มีการพัฒนา สิ่งนี้ใช้ชื่อว่า “Cota” โทรศัพท์มือถือต่างๆ ที่ต้องการจะชาร์จไฟ ส่งสัญญาณไปที่อุปกรณ์ส่งไฟ อุปกรณ์นั้น ก็จะรับรู้ตำแหน่งของมือถือนั้น จากนั้นก็จะส่งคลื่นไฟฟ้าไปทำการชาร์จไฟ นอกจากนี้ อุปกรณ์ส่งไฟสามารถส่งไฟไปยังมือถือ จำนวนหลายๆ เครื่อง ที่ห่างออกไปประมาณ 10 เมตรได้ ในปริมาณไฟสูงสุด 1 วัตต์ ซึ่งสามารถทำให้มือถือนั้นชาร์จไฟได้เต็มใช้ได้ 7 ชั่วโมงครึ่ง นอกจากนี้ อุปกรณ์นี้ยังไม่ทำให้เกิดปัญหาส่งคลื่นสัญญาณที่อันตรายต่อคนอื่นอีกด้วย

จากตัวอย่างข้างบน เป็นกลุ่มสินค้าที่ป้องกันการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุ “Innovation seeds” เหล่านี้ ล้วนแล้วแต่อยู่ในมือ venture business และมหาวิทยาลัย ประเด็นต่อไปก็คือว่า บริษัทใหญ่ จะเอาไปทำตลาดอย่างไรต่อไปหรือไม่ แต่ในความเป็นจริง บริษัทใหญ่มักจะไม่ให้ความสนใจสินค้าเหล่านี้ เพราะบริษัทใหญ่ในปัจจุบันนี้ ต้องการแสวงหาผลิตภัณฑ์ในระยะสั้น จากประสบการณ์ของผู้ประดิษฐ์ที่เคยทำงานในบริษัทใหญ่ เวลานานาเสนอสินค้าเหล่านี้ต่อผู้บังคับบัญชา มักจะได้รับคำถามว่า “ใครจะซื้อ” “ถึงแม้ว่าเป็นสินค้าที่จำเป็นต่อสังคม แต่กว่าจะได้รับการยอมรับนั้นต้องใช้เวลานาน คนสมัยนี้มักจะเปลี่ยนอะไรง่าย ๆ และยิ่งเรื่องความปลอดภัยอุบัติเหตุ มักจะคิดว่าเป็นเรื่องของคนอื่น คิดสินค้าอื่นๆ ที่ให้ขายได้เร็วๆ ดีกว่า”

ธุรกิจญี่ปุ่น จะต้องฟันฝ่านโยบายการพัฒนา 4 ประการที่เป็นอุปสรรค (ได้แก่ เน้นผลลัพธ์ระยะสั้น ประเมินความเสี่ยงสูงเกินไป เน้นความสมบูรณ์ และการประสมประสานไม่ใช่นวัตกรรม) นั้นจะต้องทำลายให้หมดไป ถ้าทำเช่นนั้นได้ ก็จะทำให้ความสามารถในการแข่งขันของบริษัทญี่ปุ่นฟื้นตัวขึ้นได้ เพราะ Seeds (เทคโนโลยี) นั้นมีอยู่แล้ว จึงมุ่งหวังว่านักธุรกิจรุ่นใหม่ ๆ จะหันมาทบทวนวัฒนธรรมธุรกิจใหม่ของญี่ปุ่น